

Flysikkerhetsforum for operatører
av innlands helikoptre

c/o Luftfartstilsynet
Postboks 243,
NO-8001 Bodø
Besøksadresse:
Sjøgata45-47, Bodø

Telefon: 75 58 50 00
Telefaks: 75 58 50 05
fsf@helikoptersikkerhet.no
www.helikoptersikkerhet.no

Medlemmer av Flysikkerhetsforum for
operatører av innlands helikoptre

Referent:
Ørnulf Lien / Arild
Nyheim

Møteleder:
Tor Egil Disen

Møtedato
14.11.2024

Møtereferat

Heldagsmøte i Flysikkerhetsforum for operatører av innlands helikoptre 14 November 2024

Møtet ble holdt på Radisson Conference Centre på Gardermoen.

0845-0900 Godkjenning av agenda og referat fra forrige møte

Vedtak: Agenda og referat godkjent, og referat vil bli lagt ut på www.helikoptersikkerhet.no

0900 - 0915 Sikkerhetskurs utvikling, Trainor v/Fjord Helikopter

Forslag fra Fjord Helikopter om at en ekstern kursutvikler lager til et kurs for alle operatører. Hvordan kurset skal betales og derigjennom fordeles gjenstår. En tanke kan være å fordele på selskapene ift antall AS350'er.

FSF? har utviklet et antall Youtube-videoer som ikke har vært brukt. Usikkert hvor de er nå. Airlift og Helitrans har samarbeidet med å utvikle et kurs for kundenes medarbeidere som skal delta i forbindelse med lasteoperasjoner, og som de anerkjenner på kryss av hverandre. Dette er nivåinndelt i ulike HESLO operasjoner og benytter Task Specialist krav i regelverket som grunnlag. Ev. anhukerkurs kommer i tillegg. Det dokumenteres gjennomføring, men det har så langt vist seg utfordrende å holde oversikt over hvem som har gjennomført og vedlikeholdt kompetansen. De to selskapene planlegger å videreutvikle sitt opplegg og det kan være mulig for andre å knytte seg til.

Luftfartstilsynet oppfordrer til standardisering og samarbeid på området.

0915 – 1000 Kommende endringer i 1178/2011 v/FMU

Fagansvarlig flyoperativ utdanning i LT Wiggo Nystuen orienterte

Fokus på bruk av FSTD (FCL) til trening og sjekk når det gjelder sertifikat og rettigheter.

Operativ trening/OPC ble ikke berørt.

Forordning (EU) 2024/2076 er innført i EU, men enda ikke i Norge gjennom EØS. Mulig den tas opp i desember. Hvis det drar ut, vil det bli vurdert nasjonal gjennomføring i en overgangsperiode.

I det nye regelverket åpnes det for at det kan kombineres i FSTD og helikoptret. I non-complex fartøy under 5 seter kan man benytte hva man vil. Hvis en FSTD ikke kan simulere alt, så må det øvrige tas i helikoptret.

Part FCL overstyrer kravene i OSD når disse er publisert før 2019, når det gjelder treningselementer.

Hvilket medium gir deg best mulig trening med minst mulig risiko?

Nye krav og prosedyrer for TRI (H)

Nye regler for forlengelse av rettighet basert på erfaringskrav.

Se egen presentasjon fra Wiggo.

1000 – 1015 Valg av observatør til Sikker integrering av Droner, SID

Dette gjelder det nye sikkerhetsforumet for droner som etableres av SID, og skal være et samarbeidsforum lik det vi har på Offshore og innland.

NLA velges til å representere FSF inn i dette forumet.

1015 – 1045 Vektreserver og krav i kontrakter v/Airlift og Helitrans

Det er litt uklart i dag både på terminologi og operasjonsområde i forhold til HESLO.

I ulike sammenhenger brukes blant annet «kraftreserve» og «vektreserve» uten at noen av delene er presist definert. I AMC1 SPO.SPEC.HESLO.100-(g)(1)(ii) spesifiseres reserven tilstrekkelig presist som «reduced by 10% of the mass of the sling load capacity» for operasjoner som innebærer «construction (montage) operations».

Det synes som det er enighet om dette kravet er tilstrekkelig og hensiktsmessig for formålet. Men det er også vurdert at det er behov for en reserve/sikkerhetsmargin for andre typer operasjoner. Det ble nevnt at levering av betong i stillas har fellestrekk med montering og at andre HESLO oppdrag kan ha sine spesielle utfordringer. Videre har FsF tidligere vært enige om 5 % vektreserve for linjebefaring og SHK har foreslått å vurdere en sikkerhetsmargin ved passasjerflyging/rundflyging/CAT A-A i rapport 2022-02 etter ulykken ved Alta.

Det var enighet om at det er behov for å fortsette arbeidet med å finne en hensiktsmessig beregning av reservemargin som lar seg gjennomføre i praksis i felt. Det er også nødvendig å bli enige om hvilke typer operasjoner og hvor stor margin som bør legges til grunn for å sikre like konkurransevilkår mellom selskapene.

Det var enighet om at i første omgang kunne 10% på montering og 5% på resten innen HESLO være forslaget som fremmes til kundene i SFI.

1045 – 1100 Kaffe

1100 – 1120 Hendelsesstatistikk, v/Kristine Anda. LT

Se egen presentasjon

2023 var første året uten ulykke innen Innenlands Helikopter

Det har vært en signifikant reduksjon i ulykkes rate for innlandshelikopteroperasjoner siden 2003, og lå i 2023 på 0,33.

Flysikkerhetsmålet for innlands helikopter for inneværende SSP perioden 2022-2026 er satt til 0,4.

1120 – 1130 Nytt om innrapportering, v/Bjørn Johansen, LT

Se presentasjon

Det ble kort informert om det pågående prosjektet for tilgjengeliggjøring av flysikkerhetsinformasjon. Målet er blant annet at LT skal kunne publisere relevant informasjon fra innrapporterte hendelser slik at det kan benyttes av operatørene i eget flysikkerhetsarbeid.

For analyseformål er det derfor bruk for løpende oppdatering av eksponeringsdata som flytimer og landinger. Den årlige rapporteringen på skjema NF-0001 vil bli erstattet av en ny ordning fra og med 2025. Dette skal levers gjennom Altinn 3.

Det vil da bli et krav om månedlige rapporteringer samt at vi også ber om antall hiv.

1130 – 1230

Lunch

1230 – 1300

SHK's halvtime, Alexander Wangberg SHK

Relevante publiserte rapporter siden sist og pågående undersøkelser ble kort presentert.

Publiserte:

2024/09 Gullesfjordreapporten.

2024/08 Trollnes, Arendal GA

Pågående:

Ulykke i Hattfjelldal med Bell 206 L-1 (Svensk operatør)

Ulykke ved Seterfjellet med R-44 (Privat)

Ulykke ved Sognesand i 2020 med AS 350B3

Hendelse ved Høgelifjell med Bell 412 (339 skv)

Med utgangspunkt i Sotraulykken ble det lagt fram informasjon om blant annet personlig nødutstyr og trening i bruk av slik utstyr i vann. Det ble trukket paralleller til innlandsoperasjoner, bl.a. følgende:

- blir det trent med det utstyret som faktisk finnes ombord (eks flåte)?
- er vintertrening trening for flyging over vann tilstrekkelig realistisk?

1300 – 1400

Regler for utstyr og modifikasjoner i fartøy v/FLD

Se egen presentasjon

Alle endringer på flyet er å betrakte som en modifikasjon (minor eller major), men unntak av:

- Konfigurasjonsendringer (inn og utmontering) – kan utføres av kompetent flyger og føres i Techlog
- Utstyr festet til flyger/besetning? (hjelm, Ipad)
- Last og bagasje med for eksempel tilpasset dørkbeskyttelse, dersom det er sikret.

1400 – 1415

Kaffe

1415 – 1445

Hendelser siden sist

Runde rundt bordet.

Operatørene informerte om hendelser i egne operasjoner siden siste møte i FsF.

1445 – 1500

Nytt medlem? ESTA ATO

ESTA inviteres til neste møte for å presentere seg selv.

1500 – 1530

Eventuelt

-Forslag til datoer for neste års møter.

Neste møte blir 6/2-25 – etter sikkerhetskonferansen som arrangeres 5/2 på Fornebu

-Orientering Brannslukking-«Statsluftfart», BSL A 8-1

BSL D 2-2 regulerer brannslukking i dag. Basisforordningen sier at brannslukking ikke er omfattet av EASA regelverket, og således skal det være nasjonale regler. Det var heller ikke tenkt regulert gjennom BSL A 8-1, men dette er til revurdering. Det kommer en enkel høring på dette.

**-Påminnelse: arbeidsgruppe for risikovurdering, kandidater: Fjord, Airlift
-Invitasjon til nyttårsbord**

Thomas presenterte tilbudet fra Storefjell for første helg i 2025.

Link til [Nyttårsbord](#)

Til stede:

Eggert Akerlie (Arctic Aviation), Ivan Småland (Airlift), Thorsten Habla Foss (Fonnafly-Helifly), Robert Ormerod (Fonnafly Helifly AS), Peter Blom (EHC), Bjarte Ellingsen (NLA), Hans Ivar Kubberød (NLA), Lars Ribe-Aakre (Politiets Helikoptertjeneste), Stian Solberg (Helitrans), Andreas Teigen (Heli-Team), Morten Myran (Midtnorsk Helikopterservice), Morten Wangen (Fjord Helikopter), Morten Paulsen (Helitrack), Alexander Wangberg (SHK), Ørnulf Lien (LT), Tor Egil Disen (LT), Odd Ivar Johnsen (LT), Dag Nygård (LT), Arild Eirik Nyheim (LT), Wiggo Nystuen (LT), Morten Larsen (LT)

Ikke til stede: